

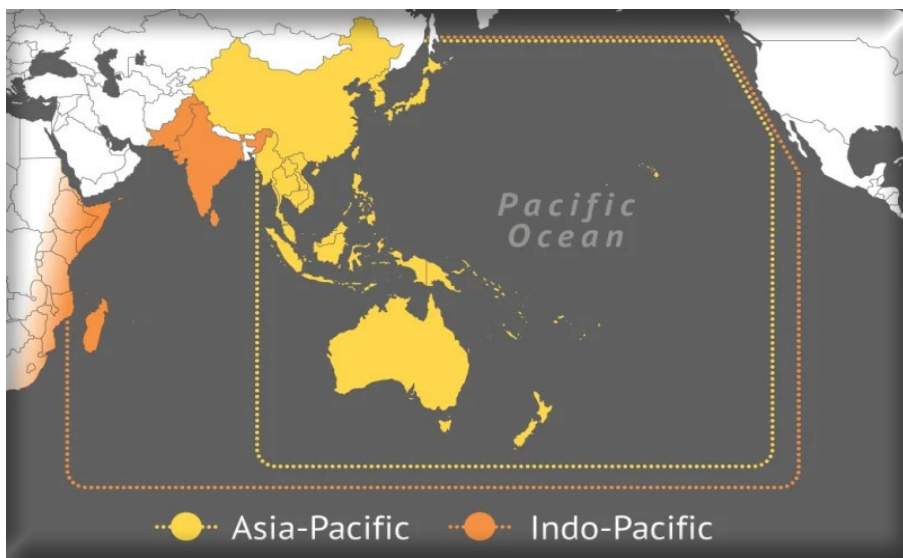
๑. บทนำ

ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบททางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจโลก เนื่องจากเป็นที่ตั้งของเส้นทางการค้าทางทะเลที่สำคัญที่สุดในโลก เส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคนี้เชื่อมต่อทวีปเอเชีย แอฟริกา และอเมริกาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้การรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคนี้เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกต้องเผชิญกับความท้าทายทางทะเลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อพิพาทด้านดินแดนในทะเลจีนใต้ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นด้วยอาวุธทางทะเล การทำประมงผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งสินค้าเถื่อน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กองทัพอากาศของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน มีบทบาทสำคัญในการเผชิญหน้ากับความท้าทายเหล่านี้ โดยมีภารกิจในการปกป้องอธิปไตยและความมั่นคงทางทะเลของแต่ละประเทศ รวมถึงการรักษาความปลอดภัยในเส้นทางการค้าทางทะเลที่สำคัญ ยุทธศาสตร์ทางทะเลของอาเซียนที่มุ่งเน้นใน ASEAN Maritime Outlook (AMO)¹ ซึ่งเปิดตัวในปี ค.ศ.๒๐๒๓ ได้กำหนดความมุ่งประสงค์เพื่อสร้างร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการรับมือกับภัยคุกคามทางทะเลทั้งหมด นอกจากนี้ อาเซียนยังให้

¹ ASEAN Secretariat. ASEAN Maritime Outlook. Jakarta: ASEAN Secretariat, 2024. Accessed August 14, 2024. <https://asean.org/book/asean-maritime-outlook/>.

ความสำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพเรือผ่านการฝึกร่วมทางทหารร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตาม กองทัพเรืออาเซียนยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ความแตกต่างในผลประโยชน์ของแต่ละชาติ ความแตกต่างด้านขีดความสามารถทางการทหาร และการเพิ่มขึ้นของอิทธิพลของจีนในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีข้อพิพาทรุนแรง การจัดการกับความท้าทายเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาค การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพเรืออาเซียน การปรับปรุงการแบ่งปันข้อมูล และการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย จะเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเผชิญกับภัยคุกคามทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรนอกภูมิภาคยังเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่อาเซียนสามารถนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคนี้ให้ยั่งยืนต่อไป

ที่มา <https://www.smh.com.au/national/forget-asia-pacific-it-s-the-indo-pacific-we-live-in-now-where-is-that-exactly-20210810-p58hku.html>

๒. ภูมิรัฐศาสตร์ทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

ภูมิรัฐศาสตร์ทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกได้เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ จากการพัฒนาและยกระดับของจีนในฐานะมหาอำนาจทางทหารและเศรษฐกิจได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคนี้อย่างมาก จีนได้ขยายอิทธิพลของตนในพื้นที่ทะเลจีนใต้ โดยใช้วิธีการทางการทหารและการทูตที่ก้าวร้าวมากขึ้น เช่น การสร้างเกาะเทียมและการขยายฐานทัพในทะเลจีนใต้ เพื่อยืนยันสิทธิของตนในเขตพื้นที่ที่เป็นที่ถกเถียงกัน ในขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาได้ปรับนโยบายของตนในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกด้วยการเพิ่มความสำคัญต่อการดำเนินยุทธศาสตร์ “Indo-Pacific Strategy”² โดยเน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับพันธมิตรในภูมิภาค เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการทหารและยับยั้งการขยายอิทธิพลของจีน นอกจากนี้ สหรัฐยังมีความพยายามที่จะส่งเสริมเสถียรภาพในภูมิภาคผ่านการเจรจาด้านความมั่นคงและการค้ากับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ทำให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกกลายเป็นศูนย์กลางของการแข่งขันทางอำนาจระดับโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงและการพัฒนาในภูมิภาคนี้อย่างมาก ประเทศต่าง ๆ จึงต้องพิจารณาปรับยุทธศาสตร์ทางทะเลให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ เพื่อรักษาความสมดุลของอำนาจและปกป้องผลประโยชน์ของตนเองและของภูมิภาคนี้

๒.๑ การเพิ่มขึ้นของอำนาจทางทหารและเศรษฐกิจของจีน

การขยายอำนาจของจีนในทะเลจีนใต้ไม่เพียงแต่ในมิติทางทหารและเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีมิติทางการเมืองและการทูตที่ลึกซึ้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคและทั่วโลก โดยจีนได้ใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “การแบ่งแยกและควบคุม” (Divide and Rule)³ ตัวอย่างเช่น

2 U.S. Department of State. “Indo-Pacific Strategy of the United States.” U.S. Department of State, n.d. Accessed August 14, 2024. <https://www.state.gov/indo-pacific-strategy/>.

3 Huong Le Thu, “Why the Region Has Given up on ‘Shaping China’,” Disruptive Asia, Asia Society Australia, accessed September 3, 2024, <https://disruptiveasia.asiasociety.org/why-the-region-has-given-up-on-shaping-china>.

การพยายามสร้างความสัมพันธ์แบบทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียน แทนที่จะเจรจาในกรอบพหุภาคี อันอาจนำไปสู่การเกิดความแตกแยก ภายในอาเซียนเอง โดยบางประเทศที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีน เช่น กัมพูชาและลาว อาจไม่พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับจีนในเรื่องทะเลจีนใต้ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนามและฟิลิปปินส์ อาจรู้สึกว่าการต้องพึ่งพา สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรอื่น ๆ มากขึ้น

จีนยังใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการขยายอำนาจผ่านโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาทาง โครงสร้างพื้นฐานในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จีนใช้โครงการนี้ในการเสริม สร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้ประเทศเหล่านี้ต้องพึ่งพาจีนในด้านการลงทุน และเงินกู้ นอกจากนี้ จีนยังใช้พลังอำนาจทางเศรษฐกิจในการสร้างแรง กดดันต่อประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบายหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำ ของจีน

ในด้านการทหาร จีนได้ขยายขีดความสามารถของกำลังทางเรือ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารขั้นสูง เช่น เรือดำน้ำ ติดตั้งขีปนาวุธนำวิถีและอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicles - UAVs) สิ่งเหล่านี้ทำให้จีนมีความสามารถในการควบคุมและตรวจตรา ทะเลจีนใต้ได้อย่างเข้มงวดมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้ประเทศเพื่อนบ้าน และสหรัฐอเมริกาต้องปรับกลยุทธ์ และเพิ่มความระมัดระวังในการเคลื่อนไหว ในภูมิภาคนี้

การที่จีนเพิ่มอำนาจทั้งทางทหารและเศรษฐกิจในทะเลจีนใต้ยังส่ง ผลกระทบต่อเสถียรภาพในภูมิภาค Indo-Pacific โดยรวม ซึ่งการที่จีน มีบทบาทเพิ่มขึ้นในภูมิภาคนี้ทำให้ประเทศอื่น ๆ เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ต้องพิจารณาปรับปรุงความสัมพันธ์และการป้องกันร่วมกัน เพื่อเผชิญหน้ากับอิทธิพลของจีน การแข่งขันและการท้าทายระหว่าง มหาอำนาจในภูมิภาคนี้ ซึ่งอาจนำไปสู่สถานการณ์ที่ตึงเครียดมากขึ้น ในอนาคต

ท้ายที่สุด ความสามารถของจีนในการควบคุมเส้นทางการค้าที่สำคัญในทะเลจีนใต้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเศรษฐกิจและการค้าโลก การควบคุมทะเลจีนใต้จะทำให้จีนสามารถกำหนดกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางการค้าในภูมิภาค⁴ ซึ่งในระยะยาว อาจส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพึ่งพาจีนมากขึ้นในด้านการค้าและพลังงาน สิ่งนี้อาจเพิ่มอิทธิพลของจีนในระดับโลก และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๒.๒ การปรับนโยบายของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาค

ในขณะที่จีนกำลังขยายอำนาจ สหรัฐอเมริกาได้ปรับนโยบายเพื่อรักษาความเป็นผู้นำในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในภูมิภาค เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ผ่านกลุ่ม QUAD (Quadrilateral Security Dialogue) และ AUKUS⁵ ซึ่งเป็นความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์ที่จะรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคอินโดแปซิฟิก โดยตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปและป้องกันภัยคุกคาม โดยเฉพาะจากจีน และสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มการฝึกซ้อมทางทหารร่วมกับพันธมิตร และการส่งเรือรบไปยังทะเลจีนใต้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการรักษาเสรีภาพในการเดินเรือและการค้าในพื้นที่ การปรับนโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก⁶ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์นี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาค แต่ยังมีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศในอาเซียนที่ต้องเผชิญกับความท้าทาย

4 Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand. Country Report on Human Rights Practices. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs, 2022. Accessed August 10, 2024. <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/เอกสาร/nbt/nbt12/IS/12022.pdf>.

5 “A Look at AUKUS: The Indo-Pacific Quasi-Alliance.” UK Defence Journal. Last modified Month Day, Year. Accessed August 14, 2024. <https://ukdefencejournal.org.uk/a-look-at-aukus-the-indo-pacific-quasi-alliance/>.

6 Faculty of Science, Mahidol University. Course Information: SSC 200 (2001). Accessed August 13, 2024. <https://science.mahidol.ac.th/IC/SSC/200111190401.pdf>.

ในการรักษาความเป็นกลางและการสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในบริบทของการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก⁷ จึงต้องพิจารณาถึงความซับซ้อนของการเมืองระหว่างประเทศและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินนโยบายในอนาคต

๓. ยุทธศาสตร์ทางทะเลของอาเซียนในห้วงที่ผ่านมา

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศอาเซียนสามารถแบ่งออกเป็นสองประเด็นหลัก ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก และการพัฒนาขีดความสามารถทางการทหารและเทคโนโลยี ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้มีความสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงและความร่วมมือในภูมิภาค

๓.๑ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนมีความสำคัญต่อการจัดการกับภัยคุกคามทางทะเล ซึ่งรวมถึงการเจรจาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ทะเล

๓.๑.๑ การเจรจาและความร่วมมือที่ผ่านมา ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศสมาชิกอาเซียนได้พยายามสร้างความร่วมมือทางการทหารและความมั่นคงทางทะเลผ่านการเจรจาและการสร้างกลไกความร่วมมือต่าง ๆ หนึ่งในความสำเร็จที่สำคัญคือ การจัดตั้งการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting - ADMM)⁸ ซึ่งเป็นเวทีสำคัญในการหารือเกี่ยวกับประเด็นความมั่นคง

7 Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand. Country Report on Human Rights Practices. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs, 2022. Accessed August 10, 2024. <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/เอกสาร/nbt/nbt12/IS/12022.pdf>.

8 Parliament Library of Thailand. ASEAN: Challenges and Opportunities for Thailand. Bangkok: Parliament Library, 2015. Accessed August 13, 2024. <https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/academic%20office/books/pdf/NALT-work-academic-2558-asean.pdf>.

ในภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้ง ADMM-Plus ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาค

๓.๑.๒ ความก้าวหน้าและการดำเนินการต่อเนื่อง ในปัจจุบันความร่วมมือทางทะเลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการฝึกซ้อมทางทหารร่วมกัน เช่น การฝึกซ้อมทางทะเลร่วมอาเซียน (ASEAN Maritime Exercise - AMEX)⁹ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกองทัพเรือของประเทศสมาชิก นอกจากนี้ยังมีการพัฒนา เครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางทะเลอาเซียน (ASEAN Information Sharing Portal)¹⁰ เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองและเสริมสร้างการตอบสนองต่อภัยคุกคามทางทะเล การเจรจาในระดับสูงระหว่างผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความร่วมมือในอนาคต โดยมีแผนที่จะขยายความร่วมมือกับประเทศนอกภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก การขยายความร่วมมือในอนาคตอาจรวมถึงการพัฒนาไกการเจรจาและการฝึกซ้อมร่วมทางทหารเพิ่มเติม เพื่อรับมือกับภัยคุกคามที่ซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น¹¹ การสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตและการเจรจาอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาเซียนสามารถสร้างความร่วมมือทางทะเลที่แข็งแกร่งและยั่งยืน เพื่อรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกต่อไป

๓.๒ การพัฒนาขีดความสามารถทางการทหารและเทคโนโลยี
ประกอบด้วย

9 Hunter Marston. "ASEAN's First Joint Military Exercise." The Interpreter, Lowy Institute, July 20, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/asean-s-first-joint-military-exercise>.

10 Prashanth Parameswaran. "ASEX-01N Strengthens the Intra-ASEAN Military Landscape." East Asia Forum, October 27, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://eastasiaforum.org/2023/10/27/asex-01n-strengthens-the-intra-asean-military-landscape/>.

11 Ibid.

๓.๒.๑ การเสริมสร้างกองกำลังทางทะเล: การเสริมสร้างกอง

กำลังทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในภูมิภาคอินโดแปซิฟิก ซึ่งการปกป้องน่านน้ำและการรักษาความมั่นคงทางทะเลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติและเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ สิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีการลงทุนอย่างจริงจังในการพัฒนากองทัพเรือ สิงคโปร์ได้พัฒนาเรือฟริเกตชั้น Formidable¹² ซึ่งถือเป็นหนึ่งในเรือรบที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาค โดยเรือฟริเกตชั้นนี้ได้รับการติดตั้งระบบอาวุธที่สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามทางอากาศ ทางทะเล และทางใต้ผิวน้ำ นอกจากนี้ยังมีระบบเรดาร์ที่มีความซับซ้อนสูง ซึ่งสามารถตรวจจับและติดตามเป้าหมายได้ในระยะไกลและหลายทิศทาง ทำให้เรือรบนี้มีความสามารถในการปฏิบัติการในสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อินโดนีเซียก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้เสริมสร้างกองกำลังทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกองเรือดำน้ำ อินโดนีเซียได้เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการใต้น้ำด้วยการจัดหาเรือดำน้ำที่ทันสมัยและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติการใต้น้ำให้กับกำลังพลของตน เรือดำน้ำเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเฝ้าระวังและปกป้องน่านน้ำ รวมถึงการปฏิบัติการในเขตน่านน้ำที่มีความลึกและความซับซ้อนสูง นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังได้มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการต่อต้านเรือดำน้ำและการปฏิบัติการร่วมกับประเทศพันธมิตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคามทางทะเล นอกจากนี้ หลายประเทศสมาชิกอาเซียนได้เพิ่มการลงทุนในยุทธโศปกรณ์ทางทะเลที่ทันสมัย เช่น มาเลเซียได้สั่งซื้อเรือฟริเกตและเรือดำน้ำใหม่ ในขณะที่ไทยได้ลงทุนในการพัฒนาเรือรบและระบบป้องกันทางทะเลที่ทันสมัยเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางทะเลในอนาคต¹³ การเสริมสร้าง

12 Vavasseur, Xavier. "Naval Group to Support Singapore's Formidable-class Frigates Upgrade Program." Naval News, May 2, 2024. <https://www.navalnews.com/naval-news/2024/05/naval-group-to-support-singapores-formidable-class-frigates-upgrade-program/>.

13 Ibid.

กองกำลังทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการรับมือกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคนี้¹⁴ โดยการพัฒนาเทคโนโลยีและการเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหารเหล่านี้จะช่วยใหประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

๓.๒.๒ การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติการทางทะเล สิ่งที่ประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญมากขึ้น เพื่อรับมือกับความท้าทายทางทะเลที่ซับซ้อนและหลากหลายในภูมิภาคอินโดแปซิฟิก การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเหล่านี้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการทางทะเล ทำให้กองกำลังทางทะเลสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น โดยเทคโนโลยีเหล่านั้น ได้แก่

 ระบบการเฝ้าระวังด้วยดาวเทียม (Maritime Satellite Surveillance Systems)¹⁵ ระบบนี้ช่วยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถติดตามและตรวจสอบกิจกรรมในน่านน้ำของตนได้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างขวาง การใช้ดาวเทียมในการเฝ้าระวังช่วยลดช่องว่างในการตรวจจับภัยคุกคามและเพิ่มความแม่นยำในการระบุและติดตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรือประมงผิดกฎหมาย เรือพาณิชย์ที่นำส่งส่วย หรือการปฏิบัติการที่ผิดกฎหมายอื่นๆ การบูรณาการข้อมูลจากดาวเทียมเข้ากับระบบควบคุมและสั่งการทางทะเลยังช่วยให้การตัดสินใจในการปฏิบัติการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

 ระบบควบคุมและสั่งการทางทะเลที่ทันสมัย (Maritime Command and Control Systems) เป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

14 Linh Nguyen. “The Case for Greater ASEAN Defense Industry Collaborations.” The Diplomat, February 2024. Accessed August 13, 2024. <https://thediplomat.com/2024/02/the-case-for-greater-asean-defense-industry-collaborations/>.

15 Hanafiah, Malik. “Satellite Monitoring Boosts Indonesia’s Maritime Patrols against Illegal Fishing.” Mongabay, March 15, 2024. <https://news.mongabay.com/2024/03/indonesia-maritime-fisheries-satellite-monitoring-patrol-iuu-remote-sensing/>.

ในภูมิภาคนี้ ระบบเหล่านี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้การสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานทางทะเลต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น ทำให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการส่งข้อมูลแบบเรียลไทม์ไปยังหน่วยปฏิบัติการที่อยู่ในภาคสนาม ช่วยให้การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถทำได้ทันที นอกจากนี้ ยังมีการนำระบบการบูรณาการข้อมูลเข้ามาใช้ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และนำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดรนทางทะเล หรือ USV (Unmanned Surface Vehicle)

หนึ่งเทคโนโลยีที่ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการลาดตระเวน และตรวจจับภัยคุกคามทางทะเล¹⁶ โดรนทางทะเลสามารถปฏิบัติการได้โดยไม่ต้องมีคนขับ ทำให้สามารถปฏิบัติการกิจในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดรนเหล่านี้สามารถติดตั้งเซ็นเซอร์และอุปกรณ์เผื่อระวางที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการตรวจจับเรือที่เข้ามาในพื้นที่ต้องสงสัย หรือใช้ในการเฝ้าระวังพื้นที่ทะเลที่กว้างขวาง นอกจากนี้โดรนทางทะเลยังสามารถทำภารกิจอื่น ๆ เช่น การตรวจจับมลพิษทางทะเล การตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางทะเล และการสนับสนุนภารกิจการค้นหาและกู้ภัย การนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการทางทะเล แต่ยังเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลให้กับภูมิภาคอาเซียนในระยะยาวอีกด้วย

๓.๒.๓ การฝึกร่วมและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

การฝึกร่วมและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่ประเทศสมาชิกอาเซียนใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรทางทหาร โดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมในต่างประเทศนั้น ช่วยให้

16 Linh Nguyen. “The Case for Greater ASEAN Defense Industry Collaborations.” The Diplomat, February 2024. Accessed August 13, 2024. <https://thediplomat.com/2024/02/the-case-for-greater-asean-defense-industry-collaborations/>.

บุคลากรมีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แนวทางปฏิบัติที่ทันสมัย รวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับทหารจากประเทศอื่น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในระดับสากล การฝึกซ้อมร่วมกันระหว่างกองทัพเรือของประเทศอาเซียน เช่น การฝึก AMEX (ASEAN Maritime Exercise) และการฝึก Cobra Gold ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมที่มีส่วนร่วมจากหลายประเทศทั้งในภูมิภาคอาเซียนและประเทศพันธมิตรนอกภูมิภาค ถือเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพเรือในเรื่องของการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) รวมถึงการประสานงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในสถานการณ์วิกฤต¹⁷ โดยการฝึก AMEX เน้นการเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างกองทัพเรือของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ขณะที่การฝึก Cobra Gold ซึ่งมีส่วนร่วมจากประเทศนอกภูมิภาคด้วย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิคทางการทหารที่หลากหลาย ช่วยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคงในภูมิภาคได้ดียิ่งขึ้น การฝึกซ้อมและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่เสริมสร้างความสามารถทางทหาร แต่ยังสร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคอินโดแปซิฟิกต่อไป

ที่มา: <https://asc.fsisipol.ugm.ac.id/2022/08/22/asean-back-in-the-indo-pacific-saddle/>

17 Prashanth Parameswaran. "ASEX-01N Strengthens the Intra-ASEAN Military Landscape." East Asia Forum, October 27, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://eastasiaforum.org/2023/10/27/asex-01n-strengthens-the-intra-asean-military-landscape/>.

๔. ความท้าทายทางทะเลที่กองทัพเรืออาเซียนเผชิญ

กองทัพเรืออาเซียนเผชิญกับความท้าทายมากมายซึ่งเกิดจากทั้งภัยคุกคามด้านความมั่นคงแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และความจำเป็นในการเสริมสร้างความร่วมมือทางทะเล ความท้าทายหลักที่ต้องเผชิญมีดังนี้:

๔.๑ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อพิพาททางทะเล

๔.๑.๑ ข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ทะเลจีนใต้เป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการค้าและเดินเรือทางทะเล ซึ่งถูกอ้างสิทธิ์โดยหลายประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงเวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน รวมถึงจีนและไต้หวันด้วยการอ้างสิทธิ์ที่ทับซ้อนกันเหล่านี้ก่อให้เกิดความตึงเครียดและความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้ง ซึ่งทำให้การปฏิบัติการทางทะเลและความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น¹⁸

๔.๑.๒ เสรีภาพในการเดินเรือ: การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยังคงดำเนินอยู่ โดยเฉพาะการที่มหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาและจีนมีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับเสรีภาพในการเดินเรือ การดำเนินการฝ่ายเดียวของรัฐต่างๆ ในการบังคับใช้การอ้างสิทธิ์ทางทะเลของตน อาจทำให้เส้นทางการเดินเรือที่มีอยู่ถูกขัดขวางและทำให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้น¹⁹

๔.๒ อาชญากรรมทางทะเลข้ามชาติ

๔.๒.๑ การโจรกรรมและการปล้นสะดมด้วยอาวุธ: เหตุการณ์โจรกรรมและการปล้นสะดมด้วยอาวุธต่อเรือได้เพิ่มขึ้น โดยมีสถิติแสดงให้เห็นว่ามีรายงานเหตุการณ์ทั้งหมด ๑๐๐ ครั้งในปี ค.ศ.๒๐๒๓ เพียงปีเดียว แนวโน้มนี้

18 Indo-Pacific Strategic Center. "Maritime Security: Emerging Challenges for ASEAN." Indo-Pacific Strategic Center, Ministry of Foreign Affairs of Thailand, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://isc.mfa.go.th/en/content/maritime-security-emerging-challenges-asean?cate=5f204a5928600c531517cb75>.

19 Collin Koh Swee Lean. "Southeast Asian Naval Modernization and Hedging Strategies." The Asan Forum, January 31, 2020. Accessed August 13, 2024. <https://theasanforum.org/southeast-asian-naval-modernization-and-hedging-strategies/>.

เป็นภัยคุกคามโดยตรงต่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางทะเล ซึ่งจำเป็นต้องมีการตอบสนองอย่างประสานงานกันระหว่างกองทัพเรืออาเซียน²⁰

๔.๒.๒ การประมงที่ผิดกฎหมาย ไม่มีการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) ภูมิภาคนี้เผชิญกับความท้าทายอย่างมากจากการทำประมง IUU ซึ่งไม่เพียงแต่คุกคามความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล แต่ยังบั่นทอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนชายฝั่งที่พึ่งพาการประมงอีกด้วย ความจำเป็นในการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านการปฏิบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง²¹

๔.๓ ความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม

ประเทศในอาเซียนเผชิญกับความท้าทายหลายประการในการจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติในทะเลและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งรวมถึงพายุไซโคลน แผ่นดินไหว และน้ำท่วมที่อาจสร้างความเสียหายอย่างมหาศาล ไม่เพียงแต่ต่อชุมชนชายฝั่งเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลอีกด้วย เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ อาเซียนได้พัฒนาข้อริเริ่มและข้อตกลงต่าง ๆ เช่น ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการบรรเทาภัยพิบัติในภูมิภาคและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล นอกจากนี้ ประเทศในอาเซียนยังได้ร่วมมือในการวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อป้องกันและตอบสนองต่อภัยพิบัติทางทะเล ตัวอย่างเช่น โครงการเกี่ยวกับการสำรวจและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่อทะเล อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติในอนาคต ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล อาเซียนได้ดำเนินการสร้างพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและส่งเสริมการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการป้องกันการทำประมงเกินขนาดและการควบคุมมลพิษทางทะเลที่อาจทำลายระบบนิเวศอย่างรุนแรง

20 Indo-Pacific Strategic Center. “Maritime Security: Emerging Challenges for ASEAN.” Indo-Pacific Strategic Center, Ministry of Foreign Affairs of Thailand, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://isc.mfa.go.th/en/content/maritime-security-emerging-challenges-asean?cate=5f204a5928600c531517cb75>.

21 Ibid.

๔.๓.๑ การป้องกันและเตรียมรับมือต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ในทะเล อาเซียนได้มีความก้าวหน้าในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ ได้ให้สัตยาบันในความตกลงปารีสปี ๒๐๑๕ เพื่อจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก แผนงาน ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response Work Programme 2021-2025²² ได้รวมข้อกำหนดจากกรอบการดำเนินงานเซนไดหรือเรียกว่า “Sendai Framework for Disaster Risk Reduction” คือกรอบการดำเนินงานระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากสหประชาชาติในปี ๒๐๑๕ เป็นกรอบการทำงานที่มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction - DRR) โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยและความยั่งยืนให้กับชุมชนและประเทศทั่วโลกและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งเป็นการสร้างขีดความสามารถ และความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า อาเซียนได้เห็นชอบบันทึกความเข้าใจในเดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๕ เพื่อประเมินสถานะของระบบเตือนภัยล่วงหน้าแบบครบวงจรสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติหลายประเภทของอาเซียน การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทนทานต่อภัยพิบัติมีความสำคัญ เนื่องจากการลงทุน ๑ ดอลลาร์สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซมได้ถึง ๔ ดอลลาร์²³

๔.๓.๑.๑ การรักษาสีงแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเล

ประเทศในอาเซียนเผชิญความท้าทายสำคัญในการอนุรักษ์สีงแวดล้อมทางทะเลของตน เนื่องจากภัยคุกคามต่างๆ เช่น การทำประมงเกินขีดจำกัด มลพิษ และการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัย ภูมิภาคนี้มีความเปราะบางต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจทำให้ปัญหาเหล่านี้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเพื่อแก้ไขความท้าทายเหล่านี้ อาเซียนได้ดำเนินข้อริเริ่มต่าง ๆ

22 Singapore Ministry of Home Affairs. “ASEAN Strategic Policy Dialogue on Disaster Management 2022 - Opening Ceremony.” Ministry of Home Affairs, Singapore. Accessed August 14, 2024. <https://www.mha.gov.sg/mediaroom/speeches/asean-strategic-policy-dialogue-on-disaster-management-2022-opening-ceremony/>.

23 Ibid.

เช่น ASEAN Centre for Biodiversity ซึ่งส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment²⁴ ยังทำงานเพื่อปกป้องระบบนิเวศทางทะเลของภูมิภาค

๔.๓.๑.๒ ความพร้อมในการรับมือและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลในอาเซียน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ภูมิภาคอาเซียนได้เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้เกิดความท้าทายต่อความมั่นคงและความยั่งยืนของทรัพยากรทางทะเล ในการเผชิญกับปัญหานี้ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญสำหรับการเสริมสร้างความพร้อมรับมือและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลในภูมิภาคอาเซียนอย่างยั่งยืน

ประการแรก การเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทนทานต่อภัยพิบัติและระบบเตือนภัยล่วงหน้าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติในทะเล แต่ยังช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนและเศรษฐกิจของภูมิภาค การมีระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเตรียมความพร้อมล่วงหน้าและตอบสนองต่อภัยพิบัติได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ การเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคและการแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติก็เป็นสิ่งสำคัญ ความร่วมมือดังกล่าวสามารถกระทำผ่านเวทีเช่น ASEAN Strategic Policy Dialogue on Disaster Management²⁵ ซึ่งเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดีและประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิก การมีความร่วมมือ

24 ASEAN. “ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response Work Programme 2010-2015.” United Nations Office for Disaster Risk Reduction. Accessed August 14, 2024. https://www.unisdr.org/files/18872_asean.pdf.

25 Asian Development Bank. “Six Ways Southeast Asia Has Strengthened Disaster Risk Management.” Asian Development Bank. Accessed August 14, 2024. <https://www.adb.org/news/features/six-ways-southeast-asia-strengthened-disaster-risk-management>.

ที่แข็งแกร่งในระดับภูมิภาคจะช่วยให้การตอบสนองต่อภัยพิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการจัดการกับความเสี่ยงได้ดีขึ้น

ประการที่สอง การบูรณาการความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติในโครงการคุ้มครองทางสังคมเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ควรพิจารณา การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเปราะบางในการตอบสนองและฟื้นฟูจากภัยพิบัติจะช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและทำให้ชุมชนมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต

อีกประการหนึ่ง คือการส่งเสริมการจัดการประมงอย่างยั่งยืนและการต่อสู้กับการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU) การประมงอย่างยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญในการรักษาทรัพยากรทางทะเลให้คงอยู่และมีความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถใช้ทรัพยากรเหล่านี้ได้อย่างยั่งยืนและไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางทะเลสำหรับการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเล โดยเฉพาะจากแหล่งกำเนิดบนบก เป็นเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการเช่นกัน การปรับปรุงการจัดการขยะและการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญา MARPOL²⁶ จะช่วยลดปัญหามลพิษทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชากรในภูมิภาค ในส่วนของการเพิ่มพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและความพยายามในการฟื้นฟูถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพและบริการระบบนิเวศ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยรักษาสมดุลของธรรมชาติและสนับสนุนความยั่งยืนของทรัพยากรทางทะเลในระยะยาว โดยการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้และสร้างบนพื้นฐานของข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้ว อาเซียนสามารถเผชิญหน้ากับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

26 International Maritime Organization (IMO). "International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL)." International Maritime Organization. Accessed August 14, 2024. [https://www.imo.org/en/about/Conventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-\(MARPOL\).aspx](https://www.imo.org/en/about/Conventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx).

ในทะเลและอนุรักษสิ่งแวดล้อมทางทะเลอันทรงคุณค่าของตนไว้สำหรับ อนุชนรุ่นหลังได้ดียิ่งขึ้น การมีแนวทางที่ครอบคลุมและมุ่งเน้นในการพัฒนา ความพร้อมรับมือและการอนุรักษสิ่งแวดล้อมทางทะเลจะทำให้ภูมิภาค อาเซียนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและมั่นคงในอนาคต

๔.๓.๒ ข้อจำกัดด้านการปฏิบัติการและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

๔.๓.๒.๑ ความต้องการในการปรับปรุงกองทัพเรือ แม้ว่า จะมีความก้าวหน้าในการปรับปรุงกองทัพเรือในประเทศอาเซียนหลาย ประเทศ แต่กองทัพเรือหลายแห่งยังคงเผชิญกับความท้าทายในการ ทำงานร่วมกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการจัดสรรงบประมาณ ที่เพียงพอ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการตอบสนองต่อภัยคุกคามทางทะเลอย่างมี ประสิทธิภาพและการเข้าร่วมปฏิบัติการร่วมกัน²⁷

๔.๓.๒.๒ ภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางไซเบอร์: เมื่อการ ปฏิบัติการทางทะเลพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น การโจมตีทางไซเบอร์ที่มุ่งเป้า ไปยังเรือและท่าเรือกลายเป็นสิ่งที่ใหม่ของความเสี่ยง²⁸ การปกป้องโครงสร้าง พื้นฐานทางทะเลที่สำคัญจากภัยคุกคามทางไซเบอร์จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคนี้

๔.๓.๓ ปัญหาด้านความร่วมมือและการประสานงาน ประกอบด้วย

๔.๓.๓.๑ การขาดแนวทางที่เป็นเอกภาพ: แม้จะมีการรับรู้ ถึงความท้าทายด้านความมั่นคงทางทะเลร่วมกัน แต่ประเทศสมาชิกอาเซียน มักประสบปัญหาในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกันเพื่อความร่วมมือ รวมไปจนถึงมีความแตกต่างในผลประโยชน์ของชาติและมุมมองต่อประเด็น

27 Collin Koh Swee Lean. “Southeast Asian Naval Modernization and Hedging Strategies.” The Asan Forum, January 31, 2020. Accessed August 13, 2024. <https://theasanforum.org/southeast-asian-naval-modernization-and-hedging-strategies/>.

28 Indo-Pacific Strategic Center. “Maritime Security: Emerging Challenges for ASEAN.” Indo-Pacific Strategic Center, Ministry of Foreign Affairs of Thailand, 2023. Accessed August 13, 2024. <https://isc.mfa.go.th/en/content/maritime-security-emerging-challenges-asean?cate=5f204a5928600c531517cb75>.

ความมั่นคงเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการทำงานร่วมกัน²⁹ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๓.๒ ความจำเป็นในการเสริมสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับพื้นที่ทางทะเล การพัฒนาการตระหนักรู้เกี่ยวกับพื้นที่ทางทะเลเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตอบสนองต่อภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ประเทศอาเซียนหลายประเทศยังขาดทรัพยากรและระบบที่จำเป็นในการเฝ้าระวังและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ทางทะเลของตนอย่างครอบคลุม³⁰

๔.๓.๔ การแข่งขันทางทหารและการขยายอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ในปัจจุบันได้กลายเป็นเวทีที่มีการแข่งขันทางทหาร และการขยายอำนาจที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาและจีนเป็นผู้เล่นหลักในสนามนี้ การเคลื่อนไหวของทั้งสองประเทศสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างอิทธิพลและการวางกลยุทธ์ทางทหารที่ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการฝึกซ้อมทางทหารที่เข้มข้นขึ้นและการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในภูมิภาค การฝึกซ้อมทางทหารที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ เช่น การฝึกซ้อม Rim of the Pacific (RIMPAC) ซึ่งมีประเทศเข้าร่วมมากถึง ๒๙ ประเทศ³¹ เป็นสัญญาณที่ชัดเจนของการเพิ่มขึ้นของความตึงเครียดและความเสี่ยงในการเกิดความขัดแย้งในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการฝึกซ้อมร่วมระหว่างจีนและรัสเซียที่แสดงให้เห็นถึงการร่วมมือที่แน่นแฟ้นขึ้นระหว่างสองประเทศนี้ในขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกายังได้ดำเนินกลยุทธ์ในการสร้างความสัมพันธ์กับพันธมิตรในภูมิภาค³² เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพ

29 Ibid.

30 ASEAN-Australia Strategic Partnership. “Maritime Cooperation.” ASEAN-Australia Strategic Partnership, 2024. Accessed August 13, 2024. <https://aseanaustralia.pmc.gov.au/resources/maritime-cooperation>.

31 FORUM Staff. “Indo-Pacific Strategy Update.” Indo-Pacific Defense Forum, May 29, 2024.

32 U.S. Department of State. “Indo-Pacific Strategy.” Accessed August 13, 2024. <https://www.state.gov/indo-pacific-strategy/>.

ในภูมิภาค โดยมีการปรับปรุงและเสริมสร้างพันธมิตรที่มีอยู่ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

การเปลี่ยนแปลงในภูมิทัศน์ทางภูมิรัฐศาสตร์นี้มีผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเลือกข้างและการสร้างพันธมิตรใหม่ ๆ ที่อาจนำไปสู่ความตึงเครียดที่เพิ่มขึ้นระหว่างประเทศต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ การแข่งขันทางทหารในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกจึงไม่เพียงแต่เป็นเรื่องของการขยายอำนาจของประเทศมหาอำนาจเท่านั้น แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลกอย่างชัดเจน

๔.๓.๔.๑ อาเซียนกับการเผชิญกับการขยายอิทธิพลของมหาอำนาจ การขยายอิทธิพลของมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน เป็นความท้าทายต่อสมดุลอำนาจที่มีอยู่ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สหรัฐฯ ได้รับรู้ถึงการแข่งขันนี้ว่าเป็นองค์ประกอบหลักในยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ โดยเน้นความจำเป็นในการรักษาภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกให้เป็นอิสระและเปิดกว้าง ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างพันธมิตรกับประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย ซึ่งทำหน้าที่เป็นพันธมิตรที่สำคัญในการต่อต้านการกระทำที่ก้าวร้าวของจีนการปรับปรุงกองทัพของจีนและยุทธศาสตร์ เช่น Belt and Road Initiative มีเป้าหมายเพื่อขยายอิทธิพลและรักษาผลประโยชน์ในภูมิภาค³³ ซึ่งทำให้ประเทศเพื่อนบ้านเกิดความกังวลเกี่ยวกับเจตนาของจีนและความเป็นไปได้ของความขัดแย้ง โดยเฉพาะในจุดที่มีความตึงเครียด เช่น ช่องแคบไต้หวัน โดยสหรัฐฯ และพันธมิตรจึงต้องเสริมสร้างความพร้อมทางทหารและความร่วมมือในการตอบสนองต่อการขยายตัวของจีน และรักษาระเบียบระหว่างประเทศที่มีพื้นฐานจากกฎเกณฑ์ที่จัดตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง³⁴ โดยสรุป ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

³³ Li, Beijing. “Experts See Rival Military Exercises as Sign of Increasing Conflict Risks in Indo-Pacific.” Voice of America, July 19, 2024. <https://www.voanews.com/a/experts-see-rival-military-exercises-as-sign-of-increasing-conflict-risks-in-indo-pacific-/7705867.html>.

³⁴ RAND Corporation. “U.S.-China Competition in the Indo-Pacific.” RAND Project Air Force. Accessed August 14, 2024. <https://www.rand.org/paf/projects/us-china-competition.html>.

กำลังประสบกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในพลศาสตร์ทางทหาร ซึ่งมีลักษณะโดยการเพิ่มขึ้นของการฝึกซ้อมและการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ การพัฒนานี้ต้องการการตอบสนองที่ประสานงานจากพันธมิตรในภูมิภาค เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดจากความสามารถทางทหารที่เพิ่มขึ้น และการกระทำที่ก้าวร้าวจากประเทศที่มีอำนาจอย่างจีน

๔.๓.๔.๒ ความท้าทายและแนวทางในอนาคต แม้ว่าความร่วมมือทางเรือของอาเซียนจะมีความก้าวหน้า แต่ยังคงมีความท้าทายที่ต้องเผชิญอยู่ เช่น ความแตกต่างในด้านความสามารถทางทหาร หลักนิยม และอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการร่วมกัน³⁵ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางทหารและมีความพยายามในการประสานยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินการทางทะเลเพื่อลดช่องว่างระหว่างกัน การสร้างหน่วยงานทางทะเลเฉพาะทาง³⁶ เช่น หน่วย MMEA (Malaysian Maritime Enforcement Agency) ของมาเลเซียและ BAKAMALA (Badan Keamanan Laut Republik Indonesia ; Indonesian Maritime Security Agency) ของอินโดนีเซีย เป็นก้าวสำคัญที่ช่วยกระจายบทบาทความมั่นคงทางทะเลไปยังหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากกองทัพเรือ สรุปได้ว่าการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพเรืออาเซียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ท้าทายด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

๕. การปรับยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของกองทัพเรืออาเซียนต่อสภาวะแวดล้อมในอนาคต

35 “Baby Steps for ASEAN as It Wraps Up First-Ever Joint Military Drills,” Al Jazeera, September 25, 2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/25/baby-steps-for-asean-as-it-wraps-up-first-ever-joint-military-drills>.

36 Storey, Ian. “The Role of Navies in Maritime Security in Southeast Asia.” RSIS Commentary, S. Rajaratnam School of International Studies, June 14, 2022. <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/ids/ip22071-the-role-of-navies-in-maritime-security-in-southeast-asia/>.

การปรับตัวของกองทัพเรืออาเซียนต้องคำนึงถึงหลายปัจจัย นอกจากการสร้างความยืดหยุ่น การพัฒนากลยุทธ์ และการส่งเสริมความร่วมมือแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีทางทะเลที่ทันสมัย เช่น ระบบอากาศยานไร้คนขับ และระบบตรวจจับใต้น้ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามนอกจากนี้ การฝึกซ้อมระหว่างกองทัพเรือในภูมิภาคควรจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาความเข้าใจร่วมกันและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองทางทะเลระหว่างประเทศสมาชิกก็มีความสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเล ในภูมิภาครวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการฝึกอบรมบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการทางทะเลสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้กองทัพเรืออาเซียนสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑ แนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคของกองทัพเรืออาเซียน

กองทัพเรืออาเซียนต้องเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความพร้อมรับมือเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเลที่เพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่

๕.๑.๑ เสริมสร้างความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกัน การจัดการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกซ้อม ASEAN Solidarity Exercise สามารถปรับปรุงการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิก สิ่งนี้จะช่วยให้กองทัพเรือสามารถปฏิบัติการร่วมกันได้อย่างราบรื่นในภารกิจร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภารกิจการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย

๕.๑.๒ ลงทุนในการฝึกอบรมและพัฒนา โปรแกรมการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องที่มุ่งเน้นเทคโนโลยีใหม่ๆ และยุทธวิธีในการปฏิบัติการเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งรวมถึงการจำลองสถานการณ์และการฝึกแบบมุ่งเป้าเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายด้านความมั่นคงทางทะเลที่หลากหลาย

๕.๑.๓ เสริมสร้างความตระหนักรู้ในทะเล (MDA): การพัฒนา MDA ที่มีประสิทธิภาพผ่านเทคโนโลยีการเฝ้าระวังที่ทันสมัย การแบ่งปันข้อมูลและความร่วมมือด้านข่าวกรองสามารถปรับปรุงการตรวจจับภัยคุกคามและเวลาในการตอบสนองได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งรวมถึงการร่วมมือกับประเทศภายนอกเพื่อใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของพวกเขา

๕.๒ การพัฒนายุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์

ภูมิทัศน์ทางภูมิรัฐศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลมากขึ้นจากการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและจีน กองทัพเรืออาเซียนควรพิจารณาการดำเนินยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ การกระจายความร่วมมือ: การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับพันธมิตรภายนอกที่หลากหลาย รวมถึงญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และสหภาพยุโรปสามารถให้กองทัพเรืออาเซียนเข้าถึงเทคโนโลยีและทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ที่ทันสมัย การกระจายความร่วมมือนี้จะช่วยลดการพึ่งพามหาอำนาจใดอำนาจหนึ่งและเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาค

๕.๒.๒ การมีส่วนร่วมในกรอบความร่วมมือพหุภาคี: อาเซียนควรมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงและการประชุมพหุภาคีที่ตอบสนองต่อความกังวลด้านความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับข้อพิพาทในทะเลจีนใต้และความร่วมมือในการริเริ่มด้านความมั่นคงทางทะเลกับองค์กรภูมิภาคอื่น ๆ

๕.๒.๓ การเน้นภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่ไม่ใช่ทางการทหาร: การพัฒนายุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่ไม่ใช่ทางการทหาร เช่น การโจรกรรม การค้ามนุษย์ และความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญ แนวทางนี้สอดคล้องกับความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นของความมั่นคงทางทะเลและความจำเป็นในการตอบสนองแบบองค์รวม

๕.๓ ทิศทางในอนาคตของกองทัพเรืออาเซียน

ทิศทางในอนาคตของกองทัพเรืออาเซียนจะต้องเน้นความคล่องตัว และการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ในภูมิภาคอินโดแปซิฟิกที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กองทัพเรือของประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องปรับตัวให้ทันต่อภัยคุกคามใหม่ ๆ และความท้าทายที่เกิดขึ้น เพื่อรักษาความสามารถในการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ กองทัพเรืออาเซียนจำเป็นต้องพัฒนาความคล่องตัวทั้งในแง่ของกำลังพล อุปกรณ์ และเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ระบบป้องกันและโจมตีที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือโดรน จะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพเรือรวมถึง

๕.๓.๑ การรับเทคโนโลยีนวัตกรรม เช่น ปัญญาประดิษฐ์ ระบบไร้คนขับ และความสามารถทางไซเบอร์ จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการและกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งการรับเทคโนโลยีเหล่านี้จะช่วยปรับปรุงการเฝ้าระวัง การบริหารจัดการโลจิสติกส์ ทำให้กองทัพเรืออาเซียนสามารถปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาและการลงทุนในเทคโนโลยีเหล่านี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตที่ภูมิภาคอินโดแปซิฟิกจะต้องเผชิญกับภัยคุกคามและความท้าทายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๒ การส่งเสริมความเป็นเอกภาพของภูมิภาค เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคอินโดแปซิฟิก โดยหลักการของ ASEAN Centrality หรือความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนเป็นแนวคิดที่เน้นการทำให้อาเซียนเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานและกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาภายในภูมิภาค ด้วยการสร้างฉันทามติ (Consensus-building) ระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งถือเป็นวิธีการสำคัญในการรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคงที่หลากหลาย การสร้างความ

เป็นเอกภาพผ่าน ASEAN Centrality ต้องอาศัยการประชุมหารือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประชุมสุดยอดอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM) และการประชุมระดับสูงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สิ่งเหล่านี้เป็นโอกาสให้ประเทศสมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับทิศทางนโยบาย และสร้างแนวทางความร่วมมือที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมุ่งหวังให้เกิดความเข้าใจและการสนับสนุนในระดับภูมิภาค การริเริ่มความร่วมมือที่เน้นผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น โครงการความร่วมมือทางทะเล หรือการฝึกซ้อมร่วมด้านความมั่นคง จะเป็นกลไกในการเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเป็นเอกภาพ การประสานงานที่มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียน จะช่วยให้ประเทศสมาชิกสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายที่เกิดขึ้นร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การส่งเสริมความเป็นเอกภาพและ ASEAN Centrality ยังเป็นวิธีในการรักษาสตูดอำนาจในภูมิภาคที่มีการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ การที่อาเซียนสามารถสร้างฉันทามติและดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ จะช่วยให้อาเซียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อภูมิภาคอินโดแปซิฟิกในอนาคต

๕.๓.๓ การติดตามแนวโน้มระดับโลก เป็นสิ่งที่กองทัพเรืออาเซียนต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากแนวโน้มเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความมั่นคงในภูมิภาคอินโดแปซิฟิกได้ การทำความเข้าใจและการเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบจากความขัดแย้งนอกภูมิภาคเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความมั่นคงในระยะยาว ตัวอย่างที่ชัดเจนคือความขัดแย้งในยูเครน ซึ่งเป็นตัวอย่างของสงครามที่เกิดขึ้นนอกภูมิภาคอาเซียนแต่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลในระดับโลก ความขัดแย้งนี้ส่งผลให้เกิดความผันผวนในตลาดพลังงาน การเปลี่ยนเส้นทาง การเดินเรือ และปัญหาในห่วงโซ่อุปทานทางทะเล ซึ่งทั้งหมดนี้อาจส่งผลกระทบต่อ

ต่อประเทศในอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าและส่งออกผ่านเส้นทางทะเล นอกจากนี้ ความขัดแย้งระดับโลกยังอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายของมหาอำนาจ เช่น การเปลี่ยนแปลงในยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของสหรัฐฯ หรือการขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนใต้ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องการให้กองทัพเรืออาเซียนมีความเข้าใจและการปรับตัวเพื่อรักษาผลประโยชน์ของภูมิภาค การติดตามแนวโน้มเหล่านี้ยังช่วยให้กองทัพเรืออาเซียนสามารถปรับยุทธศาสตร์และการปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น การเฝ้าระวังและการประสานงานกับพันธมิตรในระดับนานาชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกและเพื่อให้กองทัพเรืออาเซียนสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่มีความท้าทายมากยิ่งขึ้น

๖. สรุป

กองทัพเรืออาเซียนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนและหลากหลายในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์สูงและเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน การเสริมสร้างความยืดหยุ่นในกองทัพเรือเป็นสิ่งสำคัญในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเผชิญกับภัยคุกคามจากธรรมชาติ การละเมิดอธิปไตยทางทะเล หรือการปะทะทางการทหารในระดับภูมิภาค นอกจากนี้ การพัฒนากำลังพลเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ล้ำสมัย กองทัพเรืออาเซียนควรเน้นการฝึกอบรมที่เข้มงวดและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้แน่ใจว่ากองทัพสามารถใช้ระบบอาวุธและยุทธวิธีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังควรเน้นการพัฒนาความสามารถในการตรวจจับภัยคุกคามในทะเลผ่านระบบ MDA ที่ทันสมัย ซึ่งจะช่วยให้การตรวจจับและการตอบสนองต่อภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางการทหาร เช่น การละเมิดสิทธิ

ในการเดินเรือหรือการทำประมงผิดกฎหมาย เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การกระจายความร่วมมือกับพันธมิตรภายนอก เช่น การทำงานร่วมกับประเทศที่มีความสามารถทางการทหารที่สูง เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย หรือสหรัฐอเมริกา จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามที่ซับซ้อน การมีส่วนร่วมในกรอบความร่วมมือพหุภาคี เช่น ASEAN Defence Ministers' Meeting (ADMM) หรือ ASEAN Regional Forum (ARF) จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและพันธมิตรภายนอก ในการพัฒนาแนวทางการป้องกันภัยคุกคามร่วมกันในอนาคต กองทัพเรืออาเซียนควรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้และติดตามแนวโน้มระดับโลก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาโดรนและระบบอัตโนมัติ การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการและลดต้นทุนในระยะยาว การพัฒนาเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลและรักษาเสถียรภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอย่างยั่งยืน
